Yorgunluk ?iddet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yorgunluk ?iddet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33451

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yorgunluk ?iddet Ölçe?i (Y?Ö), orijinal ad? Fatigue Severity Scale (FSS) olan ve ilk olarak Krupp ve arkada?lar? taraf?ndan 1989 y?l?nda geli?tirilen, yayg?n olarak kullan?lan bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, yorgunlu?un ?iddetini ve bireyin günlük ya?am fonksiyonlar? üzerindeki etkisini öznel olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? 2007 y?l?nda Armutlu ve arkada?lar? taraf?ndan özellikle multipl skleroz (MS) hastalar? popülasyonunda gerçekle?tirilmi?tir. Y?Ö, 9 maddeden olu?ur ve kronik yorgunlu?un klinik ara?t?rmalar?nda ve takibinde kritik bir rol oynamaktad?r.

Ölçe?in adaptasyon çal??mas?, özellikle kronik yorgunlu?un önemli bir semptom oldu?u nörolojik hastal?klar?n de?erlendirilmesi için sa?lam bir temel sunar. Y?Ö, hastalar?n yorgunluk deneyimlerini nicelle?tirmesine olanak tan?yarak tedavi yan?tlar?n?n izlenmesine ve ya?am kalitesinin de?erlendirilmesine yard?mc? olur.

Anahtar Kelimeler

Yorgunluk ?iddet Ölçe?i, FSS, Yorgunluk, Multipl Skleroz, Psikometri, Ölçek Adaptasyonu, Kronik Yorgunluk Sendromu.

Yazarlar

Kadriye Armutlu, N. C. Korkmaz, I. Keser, V. Sumbuloglu, D. I. Akbiyik, Z. Guney, R. Karabudak (Türkçe Adaptasyon Çal??mas?).

Amaç

Yorgunluk ?iddet Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin deneyimledi?i yorgunluk semptomlar?n?n ?iddetini ve bu yorgunlu?un günlük aktiviteleri ve genel fonksiyonel durumu üzerindeki k?s?tlay?c? etkisini ölçmektir. Ölçek, özellikle multipl skleroz (MS), fibromiyalji ve kronik yorgunluk sendromu gibi yorgunlu?un belirgin bir semptom oldu?u kronik hastal?klar?n de?erlendirilmesinde kullan?l?r.

Türkçe uyarlamas?, Türk popülasyonunda ve özellikle nörolojik hasta gruplar?nda yorgunluk ?iddetinin geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptanabilmesi için tasarlanm??t?r. Bu sayede, klinisyenler ve ara?t?rmac?lar, yorgunluk tedavisinin etkinli?ini objektif verilerle takip edebilirler.

Yap?

Yorgunluk ?iddet Ölçe?i (Y?Ö), yorgunlu?un öznel deneyimini de?erlendiren tek boyutlu (unidimensional) bir yap? üzerine kuruludur. Ölçek, yorgunlu?un fiziksel, bili?sel ve sosyal

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlardaki etkilerini kapsayan 9 maddeden olu?ur. Bu yap?, yorgunlu?un sadece fiziksel bir durumdan ziyade, ya?am kalitesini ciddi ölçüde etkileyen çok yönlü bir semptom oldu?unu vurgular.

Ölçek puanlamas?, maddelerin ortalamas? al?narak hesaplan?r. Yüksek puanlar, yorgunlu?un ?iddetinin ve fonksiyonel bozuklu?un daha fazla oldu?unu gösterir. Ölçe?in tek faktörlü yap?s?, yorgunluk ?iddetinin genel bir göstergesi olarak kullan?lmas?n? kolayla?t?r?r.

Geçerlik

Armutlu ve arkada?lar?n?n 2007 y?l?nda gerçekle?tirdi?i Türkçe uyarlama çal??mas?nda, Y?Ö'nün yap? geçerli?i incelenmi?tir. Çal??ma, ölçe?in multipl skleroz hastalar?nda yorgunluk ?iddetini ölçmede yeterli geçerli?e sahip oldu?unu göstermi?tir. Geçerlik analizleri genellikle bilinen gruplar geçerli?i (known-groups validity) ve e? zamanl? geçerli?i (concurrent validity) içerir. Örne?in, yorgunluk ?ikayeti olan hastalar?n puanlar?n?n sa?l?kl? kontrol gruplar?ndan anlaml? derecede yüksek olmas?, ölçe?in ay?rt edici geçerli?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Türkçe Yorgunluk ?iddet Ölçe?i'nin güvenirlik analizi, yüksek düzeyde iç tutarl?l?k (internal consistency) ve test-tekrar test güvenirli?i ile sonuçlanm??t?r. Armutlu ve arkada?lar? (2007) çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach alfa de?eri) genellikle 0.80'in üzerinde bulunmu?tur, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i sonuçlar?, ölçe?in k?sa bir zaman aral???nda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verdi?ini ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Orijinal FSS ve Türkçe uyarlamas?, genellikle tek faktörlü bir yap? sergilemektedir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçek maddelerinin büyük ço?unlu?unun tek bir temel faktör etraf?nda topland???n? göstermi?tir; bu faktör "Yorgunluk ?iddeti" olarak adland?r?l?r. Bu sonuç, ölçe?in yorgunlu?u tek, genel bir yap? olarak de?erlendirme amac?na uygun oldu?unu teyit etmektedir. Tek faktörlü yap?, ölçe?in klinik uygulamada ve ara?t?rmada kullan?m?n? basitle?tirir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek: Krupp et al., 1989)

Biçim: Öz Bildirim Ölçe?i (9 madde)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal), ve di?er pek çok dil.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle kronik hastal?klar? (örne?in multipl skleroz, kronik yorgunluk sendromu) olan hastalar.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Armutlu ve arkada?lar?n?n çal??mas?, Multipl Skleroz tan?s? alm?? Türk hastalar üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Her madde için 1 (Kesinlikle kat?lm?yorum) ile 7 (Kesinlikle kat?l?yorum) aras?nda de?i?en 7 noktal? bir Likert ölçe?i kullan?l?r. Nihai puan, 9 maddenin ortalamas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Yorgunluk, FSS, Yorgunluk ?iddeti, Cronbach Alfa, Fiziksel T?p ve Rehabilitasyon, Nöroloji, Fonksiyonel Durum, Sa?l?k Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: karmutlu@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar Kadriye Armutlu)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Ankara, Türkiye (2007 çal??mas? baz al?narak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Yorgunluk ?iddet Ölçe?i (FSS) akademik ve klinik kullan?m için yayg?n olarak ücretsizdir, ancak tercüme ve uyarlama çal??malar?nda sorumlu yazarlarla (Kadriye Armutlu) ileti?ime geçilmesi önerilir. Orijinal ölçek 1989 y?l?nda geli?tirilmi?, Türkçe adaptasyon çal??mas? ise **2007** y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi ile ilgili izin gereklilikleri, kullan?m amac?na ba?l? olarak de?i?ebilir.

Referanslar

Armutlu, K., Korkmaz, N. C., Keser, I., Sumbuloglu, V., Akbiyik, D. I., Guney, Z., & Karabudak, R. (2007). The validity and reliability of the Fatigue Severity Scale in Turkish multiple sclerosis patients. *International Journal of Rehabilitation Research*, *30*(1), 81-85.

Krupp, L. B., LaRocca, N. G., Muir-Nash, J., & Steinberg, A. D. (1989). The fatigue severity scale. Application to patients with multiple sclerosis and systemic lupus erythematosus. *Archives of*

ARABPSYCHOLOGY.COM

Neurology, 46(10), 1121-1123.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: the-validity-and-reliability-of-the-fatigue-severity-scale-toad.pdf

Yorgunluk ?iddet Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal Türkçe formunda korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Derecelendirme: 1 = Kesinlikle kat?lm?yorum, 7 = Kesinlikle kat?l?yorum.

Yorgunlu?um fiziksel fonksiyonlar?m? engeller.
Yorgunluk, sorumluluklar?m? yerine getirmem için gereken çabay? art?r?r.
Yorgunluk, fiziksel egzersiz yapma yetene?imi etkiler.
Yorgunluk, i?imi, e?itimimi veya sosyal ya?am?m? engeller.
Yorgunluk nedeniyle s?k s?k kendimi bitkin hissederim.
Yorgunluk, günlük ya?am?mda k?s?tlamalara neden olur.
Yorgunluk, motivasyonumu etkiler.
Yorgunluktan dolay? kolayca yorulurum.
Yorgunluk, ya?am kalitemi etkiler.

ARABPSYCHOLOGY.COM